

Dosarul nr. 2ra-313/2020

Prima instanță: Judecătoria Orhei (jud. V. Cupcea)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M.Anton, V.Cotorobai, I.Țurcan)

ÎN C H E I E R E

26 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ivan Țugui,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe
Acțiuni „Orhagroservice”, în proces de insolvență, împotriva lui Ivan Țugui,
intervenient accesoriu Banca Comercială „FinComBank” Societate pe Acțiuni
privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 17 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 13 septembrie 2010, conform ștampilei aplicate pe plicul poștal (f.d. 10, vol. I) administratorul insolvenței al SA „Orhagroservice”, în proces de insolvență - Ciobanu Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ivan Țugui solicitând încasarea datoriei în mărime de 5362359 de lei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a relatat că prin hotărârea din 15 noiembrie 2007 a Curții de Apel Economice s-a intentat procedura de insolvență față de SA „Orhagroservice”. Ulterior, a fost efectuată analiza economico-financiară a întreprinderii prin care s-a constatat că fostul director al SA „Orhagroservice” a retras din casa întreprinderii suma de 5362539 de lei, dintre care: suma de 4666000 de lei - la 02 ianuarie 2007, suma de 386559 de lei - la 06 februarie 2007, suma de 309800 de lei - în luna martie 2008, iar acest fapt se dovedește prin înscrisurile din registrul de casă.

În cadrul examinării acțiunii, reclamantul a solicitat atragerea în proces, în calitate de intervenient accesoriu de partea reclamantului, BC „FinComBank” SA.

Prin încheierea protocolară din 11 noiembrie 2010 a Judecătoriei Orhei a fost atrasă în proces, în calitate de intervenient accesoriu BC „FinComBank” SA.

Prin hotărârea din 17 decembrie 2010 a Judecătoriei Orhei, cererea de chemare în judecată depusă de SA „Orhagroservice”, în proces de insolvență, a fost admisă; s-a încasat de la Ivan Țugui în beneficiul SA „Orhagroservice”, în proces de insolvență, suma de 5362359 de lei și cheltuielile de judecată sub formă de taxă de stat în mărime de 160876,17 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea prime instanțe, la 14 februarie 2011, Ivan Țugui a declarat apel solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 17 decembrie

2010 a Judecătorei Orhei, cu transmiterea cauzei civile la o nouă rejudecare în primă instanță.

Prin încheierea din 17 mai 2011 a Curții de Apel Chișinău s-a scutit parțial Ivan Țugui de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel; s-a obligat apelantul Ivan Țugui să achite suma de 25000 de lei cu titlu de taxă de stat pentru declararea apelului până la 14 iunie 2011. (f.d. 242, vol. I)

Prin încheierea din 25 octombrie 2011 a Curții de Apel Chișinău, cererea de apel depusă de Ivan Țugui a fost restituită, din motivul neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel. (f.d. 258, vol. I)

Prin decizia din 29 februarie 2012 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de Ivan Țugui, casată încheierea din 25 octombrie 2011 a Curții de Apel Chișinău și restituită cauza spre rejudecare pentru soluționarea demersului privind scutirea integrală de la plata taxei de stat, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 07 iunie 2012 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea apelantului Ivan Țugui cu privire la scutirea integrală de la plata taxei de stat și s-a obligat apelantul să achite taxa de stat în mărime de 18750 de lei până la ședința de judecată din 06 septembrie 2012, ora 12:00; în caz contrar, cererea de apel va fi restituită.

Prin decizia din 07 noiembrie 2012 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de Ivan Țugui, casată încheierea din 07 iunie 2012 a Curții de Apel Chișinău și a fost admisă cererea lui Ivan Țugui cu privire la scutirea integrală de la plata taxei de stat la depunerea apelului; s-a scutit integral Ivan Țugui de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și s-a restituit cauza la Curtea de Apel Chișinău pentru judecarea apelului în fond.

Prin decizia din 12 februarie 2013 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Ivan Țugui a fost respins ca neîntemeiat și a fost menținută hotărârea din 17 decembrie 2010 a Judecătorei Orhei.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 27 martie 2013, Ivan Țugui a declarat recurs împotriva deciziei din 12 februarie 2013 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei menționate și emiterea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată. Totodată, a solicitat și scutirea integrală de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 04 aprilie 2013 a Curții Supreme de Justiție s-a admis parțial cererea lui Ivan Țugui cu privire la scutirea de la plata taxei de stat; s-a scutit parțial recurentul Ivan Țugui de la plata taxei de stat în sumă de 4500 de lei, la depunerea cererii de recurs; în rest cererea s-a respins; nu s-a dat curs cererii de recurs depusă de Ivan Țugui și s-a acordat termen pentru achitarea taxei de stat în mărime de 8000 de lei.

Prin încheierea din 22 aprilie 2013 a Curții Supreme de Justiție, cererea de recurs depusă de Ivan Țugui a fost restituită.

La 28 noiembrie 2017, Agentul guvernamental a depus cerere de revizuire prin care a solicitat admiterea cererii de revizuire, recunoașterea expresă a violării dreptului lui Țugui Ivan garantat de art. 6 § 1 din Convenție.

Prin încheierea din 27 decembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție s-a constatat violarea dreptului lui Ivan Țugui, garantat de articolul 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale; s-a admis cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental și s-au casat integral

încheierile din 04 aprilie 2013 și din 22 aprilie 2013 a Curții Supreme de Justiție; cauza civilă s-a reținut în procedura Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea recursului declarat de Ivan Țugui împotriva deciziei din 12 februarie 2013 a Curții de Apel Chișinău, în alt complet de judecată; revendicările cu privire la acordarea satisfacției echitabile urmează a fi soluționate de Agentul guvernamental prin intermediul Guvernului Republicii Moldova.

Prin decizia din 14 martie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de către Ivan Țugui; s-a casat decizia din 12 februarie 2013 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Orhagroservice”, în proces de insolvență, împotriva lui Ivan Țugui, intervenient accesoriu BC „FinComBank” SA privind încasarea datoriei, cu trimiterea cauzei spre rejudecare, în ordine de apel, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Ivan Țugui și a fost menținută hotărârea din 17 decembrie 2010 a Judecătoriei Orhei.

La 19 februarie 2019 Ivan Țugui a declarat recurs împotriva deciziei din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea hotărârilor judecătorești, cu pronunțarea uni noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 22 mai 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Ivan Țugui. S-a casat decizia din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea pe Acțiuni „Orhagroservice”, în proces de insolvență, împotriva lui Ivan Țugui, intervenient accesoriu Banca Comercială „FinComBank” Societate pe Acțiuni privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 17 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău apelul declarat de Ivan Țugui a fost respins și a fost menținută hotărârea din 17 decembrie 2010 a Judecătoriei Orhei.

Pentru a decide astfel instanța de apel a invocat că potrivit ordonanței privind încetarea urmăririi penale din 09 octombrie 2009, emisă de Procuratura Orhei, la care face trimitere apelantul s-a dispus încetarea urmăririi penale în privința lui Ivan Țugui în baza art.190 alin.(5) Cod Penal din lipsa în acțiunile lui a elementelor de infracțiune. Așadar, procuratura a concluzionat că relațiile care au fost stabilite în cadrul dosarului penal sunt materializate prin contractele de împrumut și dispozițiile de încasare a mijloacelor bănești care cad sub incidența relațiilor civile (f.d 16-18, vol.I).

În această ordine de idei, instanța de apel a reținut că ordonanța din 09 octombrie 2009 nu are legătură cu prezenta cauză deoarece organul de urmărire penală s-a expus pe marginea plîngerilor persoanelor fizice, care au acordat împrumut SA „Orhagroservice”. Or, din conținutul ordonanței în cauză s-a reținut că în urma efectuării reviziei de către Centrul de Combatere a Crimelor Economice și Corupției din 03 noiembrie 2008 la întreprinderea SA „Orhagroservice” s-a constatat că mijloacele bănești în sumă de 1 16356 euro, 225 788 lei SUA, 205 000 lei, în total conform cursului BNM la momentul încasării constituia 4 936 424, 20 lei, încasați de către directorul Ivan Țugui, nu au fost depuși în casa întreprinderii sau în alte conturi ca urmare nu au fost introduși în evidența contabilă unde în cadrul

întreprinderii nu se putea stabili utilizarea acestora, iar careva creanțe față de persoanele fizice care au fost recunoscuți de către Curtea de Apel Economică în calitate de creditori de rangul V nu au fost înregistrate (f.d 30 verso, vol.1).

Așadar, în ordonanța din 09 octombrie 2009 s-a stabilit că relațiile enunțate nu cad sub incidența laturii penale, dar se referă la aspectul civil, ceea ce nu înseamnă că Ivan Țugui nu urmează să ramburseze sumele pretinse, deoarece organul de urmărire penală nu a conchis că suma de 5 362 359 lei a fost folosită pentru diferite necesități ale întreprinderii, după cum invocă apelantul.

În același timp, în ceea ce privește argumentul apelantului referitor la tardivitatea acțiunii, instanța de apel a relatat că potrivit art. 267 alin. (1) din Codul Civil (în vigoare la data relevantă speței), termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Conform art. 271 din Codul Civil (în vigoare la data relevantă speței), acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Norma cuprinsă la art. 272 din Codul civil (în vigoare la data relevantă speței) prevede că termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că prin Încheierea Curții de Apel Economice din 30 octombrie 2008 s-a numit în calitate de administrator al insolvenței SA „Orhagroservice”, Ciobanu Gheorghe – persoana care a intentat prezenta acțiune. Aceste modificări au fost înregistrate la Camera Înregistrării de Stat la data de 29 decembrie 2008, prin decizia din aceeași dată (f. 68, vol.1). Prin urmare, debutul cursului termenului pentru depunerea acțiunii se realizează la ora 00:00 a zilei ce urmează după ziua publicării - la caz după 29 decembrie 2008, adică începînd cu 30 decembrie 2008. Or, momentul de care este condiționată curgerea termenului nu coincide cu debutul lui și deci nu este reținut ca viabil, și nici nu este consemnat cursul lui. Această regulă poate fi dedusă din prevederile art.111 alin.(3) din Codul de Procedură Civilă, potrivit cărora termenul procedural calculat în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite. Astfel, de către intimatul/reclamant s-a respectat termenul pentru depunerea cererii de chemare în judecată.

La 09 ianuarie 2020 Ivan Țugui a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată și tardivă.

Ca temei de drept a invocat prevederile art. 432, alin.(2) lit. a, b, c,) din Codul de procedură civilă care statuează că, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea.

A relatat că instanța de apel urma să țină cont de argumentele și temeiurile din decizia Curții Supreme de Justiției din 22 mai 2019.

Mai mult ca atât a invocat că instanța de apel nu a dat o apreciere ordonanței procurorului în Procuratura Orhei, anexată la materialele cauzei și eronat instanța de apel a indicat că termenul de prescripție pentru depunerea acțiunii a început să curgă de la momentul desemnării lui Ciobanu Gheorghe în calitate de administrator. Acțiunea nu a fost depusă personal de Ciobanu Gheorghe, dar din numele Societății pe Acțiuni „Orhagroservice”, astfel consideră recurentul că acțiunea este tardivă.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 17 octombrie 2019 și expediată participanților la proces la 18 noiembrie 2019 (f.d. 213), însă date de recepționare a deciziei recurate la materialele cauzei lipsesc. Astfel, cererea de recurs declarată la 09 ianuarie 2020 de către Ivan Țugui este depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 21 ianuarie 2020 instanța de recurs a comunicat intimațiilor recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f. d.14, vol.IV), iar potrivit avizelor de recepție recursul a fost recepționat de către Societatea pe Acțiuni „Orhagroservice” în proces de insolvență, administrator Mihail Grecu, Banca Comercială „FinComBank” Societate pe Acțiuni (f.d.15-17). Conform avizului de recepție Societatea pe Acțiuni „Orhagroservice” în proces de insolvență, raionul Orhei, sat. Pelivan nu a recepționat recursul declarat de Ivan Țugui fiind restituit cu mențiunea „necunoscut” (f.d.18).

Până la data examinării recursului, referință asupra recursului intimației nu au depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentei, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Ivan Țugui.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ivan Țugui.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru